

การใช้ประโยชน์เห็ดของชุมชนโดยรอบพื้นที่กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว
Utilization of Mushrooms
around Phu Khiao-Nam Nao Forest Complex Communities

บารมี สกลรักษ์

สำนักงานหอพรรณไม้

สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

Abstract

Utilization of mushrooms around Phu Khiao-Nam Nao forest complex communities were studied in two national parks (Nam Phong National Park and Phu Wiang National Park in Khon Kaen Province) and one community market (Khum Ya Daeng community market nearly Nam Phong National Park). From April to July ๒๐๑๗, ๘๐ specimens of mushrooms were identified. They can be identified into ๕๖ species and identified into genera level as ๒๔ specimens. All of them are found into ๓๔ genera, ๒๓ families, ๑๐ orders, ๓ classes and ๒ phyla. These mushrooms can be classified into ๑๕ saprophytic mushrooms, ๕๙ ectomycorrhizal mushrooms, ๕ termite mushrooms, and one plant pathogenic mushroom. All of specimens were found in May (๖๖ percent), followed by June (๒๓ percent), July (๙ percent) and April (๒ percent), respectively.

Utilization of mushrooms patterns, only ๓๓.๓๓% of households kept mushrooms for consumption, and ๖๖.๖๗% for consumption and distribution or trading. Nineteen mushrooms were collected as edible mushrooms as *Termitomyces* spp., *Russula* spp., *Lactarius* spp., *Boletus* spp., *Auricularia* spp., etc. The value of household consumption is ๙๓,๙๑๙ baht per year and valued of trading is ๒๒๓,๗๔๑ baht per year.

Keyword : Species Diversity, Edible Mushroom, National Park, Community, Economic Value

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้ประโยชน์เห็ดของชุมชนโดยรอบพื้นที่กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว ทำการศึกษาใน ๒ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติน้ำพอง และอุทยานแห่งชาติภูเวียง จังหวัดขอนแก่น) และ ๑ ตลาดชุมชน (ตลาดขายของป่าบ้านคำห้วยแดง ใกล้อุทยานแห่งชาติน้ำพอง) ระหว่างเดือน เมษายน - กรกฎาคม ๒๕๖๐ พบเห็ดกินได้ ๘๐ ชนิด สามารถจำแนกได้ถึงระดับชนิด ๕๖ ชนิด และจำแนกได้เพียงระดับสกุล ๒๔ ชนิด โดยตัวอย่างทั้งหมดพบอยู่ใน ๓๔ สกุล ๒๓ วงศ์ ๑๐ อันดับ ๓ ชั้น และ ๒ ไฟลัม โดยเป็นเห็ดที่ดำรงชีวิต เป็นผู้ย่อยสลาย ๑๕ ชนิด เห็ดเอคโตไมคอร์ไรซา ๕๙ ชนิด เห็ดปลวกหรือเห็ดโคน ๕ ชนิด และเห็ดโรคพืช ๑ ชนิด เดือนที่พบปริมาณเห็ดป่ามากที่สุด คือ พฤษภาคม (๖๖ เปอร์เซ็นต์) รองลงมา คือ มิถุนายน (๒๓ เปอร์เซ็นต์) กรกฎาคม (๙ เปอร์เซ็นต์) และ เมษายน (๒ เปอร์เซ็นต์) ตามลำดับ

รูปแบบการใช้ประโยชน์เห็ด พบว่ามีครัวเรือนที่เก็บหาเห็ดมาเพื่อการบริโภคเพียงอย่างเดียวร้อยละ ๓๓.๓๓ และครัวเรือนที่เก็บหาเห็ดมาเพื่อการบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมร้อยละ ๖๖.๖๗ ชนิด

เห็ดที่เก็บมา จำนวน ๑๙ ชนิด เช่น เห็ดโคน เห็ดตะไคล เห็ดฟาน เห็ดผึ้งขม เห็ดหูหนู ฯลฯ มีมูลค่าการใช้ประโยชน์เพื่อการบริโภคในครัวเรือนคิดเป็นมูลค่ารวม ๙๓,๙๑๙ บาทต่อปี และจำหน่ายคิดเป็นมูลค่ารวม ๒๒๓,๗๔๑ บาทต่อปี

คำสำคัญ : ความหลากหลายชนิด, เห็ดกินได้, อุทยานแห่งชาติ, ชุมชน, มูลค่า